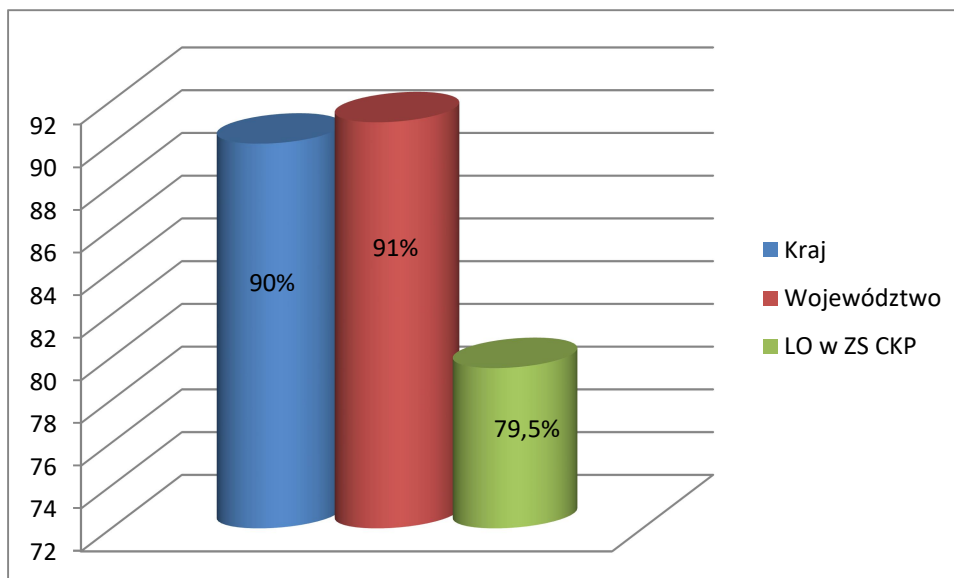

Wyniki egzaminu maturalnego 2018 – LO

Rok	Liczba zdających	Zdawalność	Przedmioty obowiązkowe	% osób, które uzyskały 30% pkt z przed. obowiązk.	% sukcesów w kraju	% sukcesów w województwie
2018	39	79,5%	j. polski	95%	98%	98%
			j. angielski	91%	97%	99%
			matematyka	82%	87%	89%
2017	39	77%	j. polski	100%	98%	98%
			j. angielski	95%	95%	96%
			matematyka	77%	87%	88%
2016	41	63,4%	j. polski	100%	98%	98%
			j. angielski	95,1%	97%	97%
			matematyka	63,4%	87%	88%
			matematyka	62,9%	90	83

Wyniki zdawalności egzaminu maturalnego w LO:

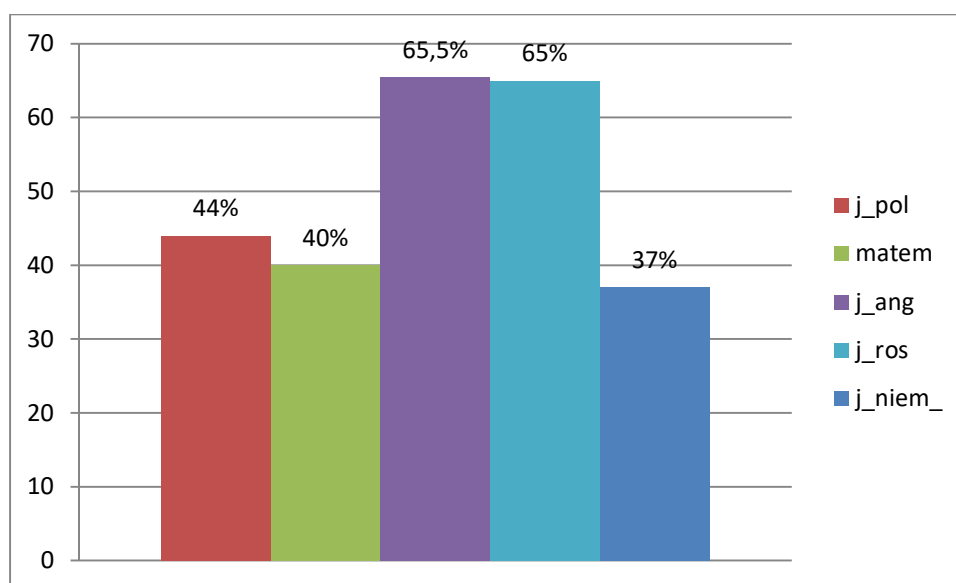
Kraj	Województwo	LO w ZS CKP Sochaczew
90%	91%	79,5%

Średnie wyniki z przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym

Przedmioty obowiązkowe – poziom podstawowy:

Klasa		Średnie wyniki z przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym				
		j. angielski	matematyka	j. polski	j. ros.	j. niem.
A	liczba zdających	13	14	14	-	1
	średni wynik	72	42	46	-	52
B	liczba zdających	21	25	25	2	2
	średni wynik	59	39	42	65	38
liczba zdających		34	39	39	2	3
Stanin		4	4	4	6	3
średni wynik w LO w ZS CKP		65,5	40	44	65	37
Średni wynik ogółem w kraju		97%	61%	58%	61%	61%
Średni wynik w LO w woj.		99%	64%	60%	57%	71%

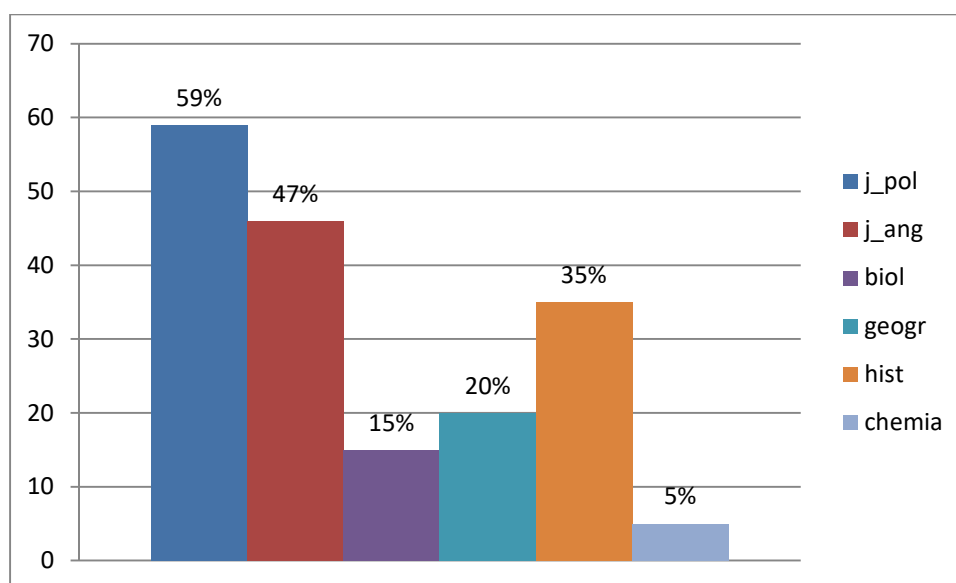
Wykres średnich wyników egzaminu pisemnego – poziom podstawowy:

Poziom rozszerzony:

Klasa		biol.	geogr.	hist.	j. ang.	j. pol.	chem.
A	liczba zdających	-	7	1	5	2	1
	średni wynik	-	14	30	57	83%	5
B	liczba zdających	5	8	1	14	6	-
	średni wynik	15	17	40	36	35	-
liczba zdających		5	15	2	19	7	1
Stanin		4	4	6	4	6	2
średni wynik w LO w ZS CKP		15%	20%	35%	47%	59%	5%
Średni wynik ogółem w kraju		35	34	38	62	58	41
Średni wynik w LO w woj.							

Wykres średnich wyników egzaminu pisemnego – poziom rozszerzony:

Wyników egzaminów ustnych

Język polski:

Klasa	Liczba przystępujących	Zdawalność	Wynik najwyższy	Wynik najniższy	Wynik średni
3A	14	100%	95%	30%	56%
3B	25	100%	100%	30%	53%
Razem	39	100%	100%	30%	54,5%
Średni wynik ogółem w kraju	-	99%	-	-	70%

Język angielski

Klasa	Liczba przystępujących	Zdawalność	Wynik najwyższy	Wynik najniższy	Wynik średni
3A	13	100%	97%	7%	55%
3B	21	100%	100%	30%	66%
Razem	34	97%	100%	7%	61%
Średni wynik w województwie	-	98,5%	-	-	74%

Język rosyjski

Klasa	Liczba przystępujących	Zdawalność	Wynik najwyższy	Wynik najniższy	Wynik średni
3B	2	100%	50%	50%	50%
Razem	2	100%	50%	50%	50%

Język niemiecki

Klasa	Liczba przystępujących	Zdawalność	Wynik najwyższy	Wynik najniższy	Wynik średni
3A	1	100%	33%	33%	33%
3B	2	100%	50%	30%	40%
Razem	3	100%	50%	30%	37%

Wnioski i rekomendacje CKE

J. polski

- Na egzaminie maturalnym z języka polskiego znaczną trudność sprawiało zdającym odczytywanie tekstów literackich i nieliterackich, których sens nie został wyrażony wprost. Wydaje się więc wskazane kształcenie wrażliwości na charakter tekstu, aby dostrzegano te jego cechy, które wskazują na niejednoznaczność lub niedosłowność. Szczególnie ważne jest kształcenie umiejętności rozpoznawania metaforyzacji w tekstach literackich i rozpoznawania ironii w tekstach nieliterackich (osiąganej m.in. przez dwuznaczność, stosowanie żartu językowego czy gry słownej). Należy zauważyć, że nieumiejętność rozpoznawania ironii może być przyczyną opacznego rozumienia wielu komunikatów językowych, a także przyczyną ulegania manipulacji językowej.
- Duże trudności w poprawnym zredagowaniu streszczenia prowadzą do wniosku, że konieczna jest praca nad zrozumieniem istoty i celu tej formy wypowiedzi. Szczególnie ważne jest kształcenie umiejętności rozróżniania różnych form streszczenia i doboru formy adekwatnej do charakteru streszczanego tekstu. Należy także wskazywać, że streszczanie tekstu jest jedną z możliwych form analizy tego tekstu. Analiza ta, np. w przypadku tekstów nieliterackich, polega na wykonaniu określonych czynności, których podstawą powinna być hierarchizacja elementów tekstu, rozróżnienie jego treści dosłownych i ukrytych, dokonanie syntezy i wreszcie napisanie własnej wypowiedzi: zwięzłej, spójnej, jednorodnej stylistycznie i spełniającej wymagania dotyczące określonej objętości.

- W wielu wypracowaniach maturalnych nie zbudowano spójnego wywodu o charakterze argumentacyjnym. Dlatego uzasadnione jest kształcenie umiejętności tworzenia wypowiedzi, w których jasno formułuje się rozważany problem i określa zajęte stanowisko, uwzględnia się zależności przyczynowo-skutkowe (np. określenie problemu – interpretacja problemu; twierdzenie – uzasadnienie) i sygnalizuje je przy pomocy właściwie dobieranych środków językowych. Należy podkreślać, że w wypracowaniu egzaminacyjnym powinno się jasno i precyzyjnie określać temat i cel wypowiedzi. Układ i związki zawartych elementów muszą być spójne i logiczne – przemyślane pod względem kompozycyjnym, zrozumiałe dla odbiorcy.
- Błędy językowe znacząco obniżały wartość przedstawianych na egzaminie maturalnym rozwiązań. Dlatego konieczne jest kształcenie umiejętności komunikatywnego i zgodnego z obowiązującymi zasadami wypowiedzania się. Szczególnie ważne jest kształcenie umiejętności stosowania zasad dobrego stylu, z uwzględnieniem prostoty i jasności. Niewystarczająca była także precyzja językowa wypowiedzi maturalnych. Należy zatem dążyć do jej zwiększenia. W tym celu warto zwracać uwagę na to, że kształtowanie składni i objętości zdań powinno być powiązane z określoną sytuacją komunikacyjną. Warto wprowadzać ćwiczenia umożliwiające zwiększenie spójności językowej i strukturalnej wypowiedzi. Ponieważ precyzję językową obniża zbyt ubogie słownictwo, należy poszerzać jego zasób. Szczególnie istotne jest poznawanie słów, które pomagają opisywać abstrakcyjne aspekty rzeczywistości, w tym zjawiska dotyczące języka polskiego i kultury. Należy kłaść nacisk na stosowanie terminologii związanej z analizą i interpretacją, ponieważ terminologia ta umożliwia trafne i precyzyjne określanie dostrzeżonych właściwości odczytywanych tekstów i pomaga w sposób przekonujący uzasadnić wypowiedzane sądy. Należy także podkreślać, że realizowanie wypowiedzi egzaminacyjnej musi wiązać się z obowiązkową troską o czytelność pisma.
- Znaczne trudności w realizacji wypracowań, szczególnie na poziomie rozszerzonym, wynikały z umieszczenia odczytywanego tekstu w niewłaściwym kontekście. Jedną z przyczyn tych trudności było niepoprawne wykorzystanie opisu bibliograficznego zamieszczonego pod tekstem literackim w arkuszu egzaminacyjnym. Stąd ważne jest kształcenie zasad sporządzania takiego opisu, tj. wskazywanie na jego porządek i istotę zawartych w nim informacji. Należy zauważyć, że w Podstawie programowej przedmiotu język polski umieszczono zapis: Uczeń sporządza opis bibliograficzny książki i artykułu, zapisów elektronicznych, bibliografię wybranego tematu. Zatem można sądzić, że kształcą się także umiejętność odczytywania informacji zawartych w opisie bibliograficznym umieszczonym pod tekstem literackim, w tym rozpoznawania daty powstania utworu i odróżniania jej od daty wydania.
- W wypracowaniach maturalnych przywoływano różnorodne teksty kultury. Warto zauważyć, że zachodziła widoczna różnica między jakością odwołań do testów kultury, które zostały wskazane w Podstawie programowej przedmiotu język polski jako omawiane w całości lub części, a jakością odwołań do tekstów, które nie były omawiane w procesie kształcenia. Nawiązania do tekstów omawianych w szkole są zwykle bardziej

adekwatne do problemu wskazanego w temacie, częściej są konkretne i odczytywane przez zdających we właściwym kontekście. Lektury szkolne na ogół są interpretowane (a nie jedynie streszczane) i służą do tworzenia logicznie poprawnych argumentów. W związku z powyższym warto podkreślać przydatność tekstów literackich omawianych w szkole w redagowaniu wypowiedzi egzaminacyjnych. Należy jednak zauważyć, że w pracach maturalnych zbyt często popełniano błędy rzeczowe, które świadczą o tym, że część zdających nie przeczytała i nie zna lektur obowiązkowych. Konieczne są zatem działania upowszechniające czytanie tego rodzaju tekstów.

Matematyka

- Tegoroczny egzamin maturalny z matematyki na poziomie podstawowym potwierdził, że maturzystom nie sprawiają trudności zadania sprawdzające pojedyncze, mało skomplikowane umiejętności.
- Najlepsze wyniki zdający uzyskali w zadaniach zamkniętych: z rachunku prawdopodobieństwa za obliczenie prawdopodobieństwa w prostej sytuacji z zastosowaniem klasycznej definicji prawdopodobieństwa, za wykonanie obliczeń procentowych oraz z ciągów liczbowych za wykorzystanie wzoru na n -ty wyraz ciągu arytmetycznego.
- Wysoki był również odsetek zdających, którzy potrafili badać równoległość prostych na podstawie ich równań kierunkowych oraz rozpoznawali niektóre własności funkcji kwadratowej na podstawie podanej postaci iloczynowej lub postaci ogólnej. Tym samym potwierdza się teza, że zdający osiągają bardzo dobre wyniki w zadaniach krótkich, wymagających jedynie zastosowania wzorów. Podobne wyniki uzyskali również zdający na poziomie rozszerzonym w zadaniach sprawdzających znajomość praw działań na logarytmach i potęgach o wykładniku wymiernym.
- W przypadku zadań otwartych na poziomie rozszerzonym najwyższe wyniki zdający uzyskali za rozwiązanie zadania, w którym należało wykazać się umiejętnościami zastosowania własności ciągów liczbowych, a w szczególności stosowaniem wzoru na n -ty wyraz i sumę n początkowych wyrazów ciągu geometrycznego.
- Zarówno na poziomie podstawowym, jak i na poziomie rozszerzonym, egzamin ujawnił niski poziom opanowania przez zdających umiejętności z zakresu geometrii, zwłaszcza geometrii na płaszczyźnie kartezjańskiej. Dotyczy to głównie zadań rozszerzonej odpowiedzi, w których należy zaplanować strategię rozwiązania, łącząc w całość kilka pojedynczych umiejętności. Źródłem kłopotów zdających w takich zadaniach należy upatrywać już w umiejętności przeczytania treści zadania ze zrozumieniem i poprawnej jej interpretacji.
- O niskim wyniku egzaminu z matematyki najczęściej decyduje brak sprawności rachunkowej, poważne problemy z poprawnym wykonywaniem obliczeń rachunkowych. Błędy rachunkowe

- w rozwiązaniach zadań otwartych są popełniane przez zdających praktycznie na każdym etapie rozwiązania, a te z nich, które dotyczą początkowej fazy rozwiązania zadania nierzadko utrudniają lub uniemożliwiają dokończenie rozwiązania albo doprowadzają do otrzymania wyników niespełniających warunków zadania. Najczęściej zdający w wyniku popełnianych błędów nie mają szansy rozstrzygać kwestii, które pozwoliłyby na sprawdzenie opanowania przez nich umiejętności potrzebnych do prawidłowego rozwiązania zadania. Brak odpowiedniej sprawności rachunkowej, niezajomość praw i własności działań, nieuwaga prowadząca do błędów przy obliczeniach, także nieskomplikowanych, jest najczęstszą przyczyną niepowodzeń zdających maturę z matematyki. Jest to szczególnie widoczne w przypadku zadań wieloetapowych, wymagających dobrania strategii rozwiązania składającej się z kilku kroków.
- Wyniki egzaminu maturalnego wyraźnie wskazują, że najwięcej trudności na egzaminie z matematyki sprawiają maturzystom zadania wymagające uzasadnienia prawdziwości tezy. Zadania tego typu są znacznie częściej od innych pomijane, a wśród tych zdających, którzy podejmują próbę ich rozwiązania jest wielu wnioskujących o prawdziwości tezy na podstawie sprawdzenia poprawności dla kilku wybranych wartości.
- Niepowodzenia maturzystów często wynikają z braku umiejętności rozumienia tekstu matematycznego. Świadczą o tym nieudane próby podjęcia rozwiązania zadań, gdzie już w początkowej fazie poszukiwania strategii rozwiązania zdający przystępują do rozważania sytuacji odmiennych od tych z treści zadań. Takie działanie nie pozwala na uzyskanie dobrego wyniku, w praktyce za rozwiązanie innego zadania niż zamieszczone w arkuszu egzaminacyjnym zdający nie może uzyskać punktów. W trakcie organizowanych zajęć nauczyciele powinni nadać duże znaczenie początkowej fazie rozwiązania zadania, tj. precyzyjnemu ustaleniu istoty rozwiązywanego problemu i rozumieniu opisanego sytuacji. Można ćwiczyć z uczniami zmianę sformułowania treści matematycznej na opis tego samego zagadnienia w innym ujęciu albo rozwiązywanie zadań, w których pozornie drobna zmiana w treści wymaga zastosowania rozumowania istotnie odmiennego.
- Szczególnym problemem, utrudniającym maturzystom uzyskanie dobrego wyniku na egzaminie z matematyki, jest brak umiejętności rozwiązywania zadań, w których dane lub rozważane wielkości nie mają konkretnych wartości liczbowych. W części zadań albo dane oznaczone są literami albo rozwiązanie wymaga wprowadzenia oznaczeń literowych dla istotnych przy rozwiązywaniu zadania wielkości, np. długości odcinka lub pola figury płaskiej. Maturzyści nierzadko ograniczają rozwiązanie zadań tego typu do próby podjęcia lub do rozważania wyłącznie wybranych wartości liczbowych (wybranych przypadków). Umiejętność uogólniania i określania zmienności własności obiektów matematycznych w zależności od przyjmowania różnych wartości liczbowych jest niezbędna do prowadzenia prawidłowego wnioskowania. Wspomniane umiejętności decydują wręcz o możliwości rozwiązania niektórych zadań. Na przykład przy rozważaniu zagadnień optymalizacyjnych konieczne jest ustalenie dziedziny badanej funkcji, wymagające rozważenia sytuacji skrajnych i pośrednich dla uwarunkowań geometrycznych lub

algebraicznych. W trakcie edukacji uczniowie powinni mieć więcej okazji do ćwiczenia umiejętności analizowania tych zmian własności obiektów matematycznych, które są konsekwencją przyjmowania w badanych sytuacjach różnych możliwych wartości liczbowych.

J. angielski

- Wybory zdających w zadaniach zamkniętych pokazują, że często udzielają oni odpowiedzi na podstawie pojedynczych słów powtarzających się w tekście słuchanym lub czytany i zadaniu, a za mało uwagi zwracają na kontekst, w jakim te wyrazy występują. Bardzo ważne jest, aby przygotowując uczniów do egzaminu zachęcać ich do wnikliwej analizy powiązań między tekstem a zadaniem. Powinni oni być w stanie wskazać fragment tekstu, który uzasadnia wybór poprawnej odpowiedzi oraz podać powody odrzucenia pozostałych opcji. Ważne jest też, aby zdający po wybraniu poprawnej odpowiedzi upewnili się, że żaden jej element nie jest sprzeczny z tekstem, ponieważ aby odpowiedź była uznana za poprawną, musi w pełni wynikać z tekstu.
- Wyniki egzaminu pokazują, że zdający dość dobrze radzą sobie z zadaniami sprawdzającymi ogólne rozumienie tekstu, jednak wyraźnie widać, że zwykle łatwiejsze są dla nich zadania wymagające określenia kontekstu sytuacyjnego lub intencji nadawcy tekstu niż zadania sprawdzające umiejętność określenia głównej myśli tekstu. Warto zwracać uwagę uczniów na tego typu zadania i sformułowanie ich trzonu (zwykle *The text is about...; The speaker presents...*) i uświadamiać im, że w tego typu zadaniach nie można skupiać się na pojedynczych słowach i informacjach, ponieważ zwykle wymagają one połączenia kilku informacji z tekstu i dopasowania do nich ogólnego „podsumowania” usłyszanej lub przeczytanej wypowiedzi.
- Zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym najtrudniejsze okazały się zadania, które sprawdzały znajomość środków językowych. Zdający osiągalni niższe wyniki w tych jednostkach, które wymagały wykazania się znajomością słownictwa oraz związków frazeologicznych niż w tych, które sprawdzały znajomość zagadnień gramatycznych. Tymczasem, ograniczony zakres leksyki wpływa zwykle nie tylko na wynik osiągnięty przez maturzystów w zadaniach sprawdzających tę umiejętność, ale często powoduje też niższe wyniki w zadaniu sprawdzającym tworzenie wypowiedzi pisemnej, a pośrednio może też powodować błędne rozwiązanie zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych. Zwłaszcza na poziomie podstawowym analiza atrakcyjności dystraktorów pozwala wysnuć wniosek, że nieznanostwo podstawowego słownictwa jest często przyczyną udzielenia błędnej odpowiedzi.
- Jednym z wymagań szczegółowych w podstawie programowej jest posiadanie przez ucznia świadomości językowej. Ważne jest zwracanie uwagi uczniów na specyfikę danego języka, swoisty sposób wyrażania znaczeń naturalny dla rodzimych użytkowników. Istotne jest, aby wprowadzając podczas lekcji struktury leksykalne i gramatyczne charakterystyczne dla języka angielskiego (np. *there is/there are; to enjoy oneself*) zwracać uwagę uczniów na odmiennostwo ich funkcjonowania w języku polskim. Ograniczy to stosowanie przez uczniów dosłownych tłumaczeń (tzw. kalek językowych).

- Jedną z usterek zaobserwowanych w części wypowiedzi pisemnych na poziomie podstawowym było nieprecyzyjne realizowanie poszczególnych podpunktów polecenia. Zadania układane są w taki sposób, aby sprawdzały konkretne wymagania podstawy programowej. Należy zwrócić uwagę maturzystów na to, żeby uważnie czytali polecenia i zwracali uwagę na czasowniki użyte w poszczególnych podpunktach, które należy omówić w pracy, np. opisz, relacjonuj, uzasadnij. Egzaminator oceniający wypowiedź pisemną musi być przekonany, że dany fragment pracy odnosi się do danego podpunktu. Jeśli uczeń omawia dany podpunkt polecenia w sposób niejasny lub dwuznaczny, ryzykuje że taka realizacja zostanie zakwalifikowana na poziom niższy lub nie zostanie wcale uznana za realizację danego podpunktu.

Geografia

- Zdający na ogół poprawnie rozwiązywali zadania typowe, o małym stopniu złożoności, a zwłaszcza wymagające prostego odczytywania informacji z podanych źródeł.
- Zdający najlepiej opanowali treści z zakresu geografii ludności, natomiast osiągnęli gorsze wyniki z geografii ekonomicznej świata i Polski, a najslabiej, podobnie jak w ubiegłych latach, opanowali treści z geografii fizycznej, a zwłaszcza z geologii.
- Spośród czterech wymagań ogólnych na IV etapie edukacyjnym w zakresie rozszerzonym zdający najslabiej wykonywali zadania odnoszące się do Dostrzegania prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka. Wielu maturzystów dobrze wykonało zadanie problemowe z zakresu Proponowania rozwiązań problemów występujących w środowisku geograficznym, zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju i zasadami współpracy, w tym międzynarodowej.
- Trudność sprawiło zdającym interpretowanie danych statystycznych z zakresu klimatologii oraz geografii przemysłu i geografii rolnictwa, a zwłaszcza identyfikowanie związku między poziomem rozwoju gospodarczego a strukturą tworzenia PKB.
- Wielu zdających nie rozumiało znaczenia czasowników operacyjnych.
- Zdający często opuszczali zadania otwarte. Liczba pustych miejsc przeznaczonych na odpowiedź była duża zarówno w zadaniach wymagających dłuższego opisu, jak i w zadaniach krótkiej odpowiedzi.
- Większość maturzystów nie potrafiła formułować odpowiedzi do zadań sprawdzających umiejętności złożone (np. wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych). Uczniowie poprzez ćwiczenia powinni doskonalić umiejętność wyjaśniania, czyli formułowania dłuższej odpowiedzi charakteryzującej się – określoną strukturą uwzględniającą przyczynę i skutek podanego w zadaniu procesu lub zjawiska oraz formą logicznego ciągu następstw zdarzeń – występowaniem terminologii geograficznej.
- Zdający mieli problemy z interpretacją takich źródeł informacji jak mapa gęstości zaludnienia, mapa geologiczna i przekrój geologiczny. Korzystając z przekrojów geologicznych, należy zwracać uwagę na 22 Sprawozdanie z egzaminu maturalnego 2018 uwagę uczniom na umiejętność analizowania wydarzeń geologicznych na podstawie tego źródła informacji.

- Większość zdających nie znało cech środowiska przyrodniczego parków narodowych Polski.
- Zdający słabo rozwiązywali zadania dotyczące ważnych zdarzeń politycznych aktualnie zachodzących na świecie i współczesnych procesów modernizacji gospodarki w Polsce.
- Podczas pracy z barwną mapą szczegółową powinno się zwracać uwagę na stosowanie map w różnych skalach oraz współrzędnych geograficznych do obliczeń matematyczno-geograficznych i astronomicznych.
- Należy zwrócić szczególną uwagę na umiejętność korelacji treści map ogólnogeograficznych i tematycznych, w tym gęstości zaludnienia.
- Słaba znajomość terminologii geograficznej oraz położenia obiektów, zdarzeń, zjawisk i procesów na mapach Polski, Europy i świata uniemożliwiła wielu zdającym udzielanie poprawnych odpowiedzi.

Biologia

- Zadania złożone wymagające umiejętności integrowania wiedzy z różnych działów biologii, wskazują, że zdający mają problem zarówno z przywoływaniem faktów z danych działów biologii i zrozumieniem zależności pomiędzy tymi faktami, jak i ich logicznym połączeniem w wypowiedź będącą ścisłą odpowiedzią na postawione pytanie.
- Umiejętnością sprawiającą nadal wiele problemów zdającym jest wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. Wielu maturzystów odnosiło się tylko do niektórych elementów ciągu przyczynowo-skutkowego lub nie uwzględniało w odpowiedzi opisu mechanizmu prowadzącego od przyczyny do skutku opisywanego procesu albo też odwracało oba te elementy odpowiedzi.
- Zadania z zakresu metodyki badań biologicznych nadal są trudne dla zdających i wskazują na słabą znajomość metody naukowej. Maturzyści nie rozumieją, że wniosek powinien odpowiadać na pytanie badawcze i odnosić się do konkretnego doświadczenia przedstawionego w zadaniu, nie może być też opisem doświadczenia, ani odczytem jego wyników.
- Zdający powinni dokładniej analizować polecenia, zwracając szczególną uwagę na znaczenie czasowników operacyjnych, ukierunkowujących odpowiedź i wskazujących na wymagane elementy rozwiązania. Zdający powinni wiedzieć, że realizacja polecenia w formie wyjaśnienia, czy przedstawienia argumentu lub uzasadnienia nie może polegać jedynie na zdefiniowaniu zagadnienia.
- Zadania opatrzone materiałem źródłowym wymagają od zdającego dokładnej analizy informacji zawartych w treści zadania oraz znajdujących się w nim materiałów ilustracyjnych. Należy podkreślić, że wprowadzone w zadaniach naukowe teksty źródłowe mieszczą się w ramach podstawy programowej i mają ścisły związek z posiadaną wiedzą maturzystów.
- Niepowodzenia tegorocznych maturzystów są wynikiem głównie braku elementarnej wiedzy z niektórych działów biologii i słabo opanowanej terminologii biologicznej, a także nieumiejętności formułowania zwięzłych i logicznych odpowiedzi.

Zalecenia do pracy po analizie wyników egzaminu maturalnego w Technikum w ZS CKP w Sochaczewie:

- Często odwoływać się do tablic, wykresów, tabel i rysunków.
- Dbać o jakość zapisu rozwiązywanych zadań.
- Nakłaniać uczniów do podejmowania próby rozwiązania każdego zadania, nawet trudniejszego.
- Należy zwrócić uwagę na rozwiązywanie większej liczby zadań typu wykaż, uzasadnij, udowodnij.
- Należy położyć większy nacisk na kształcenie umiejętności analizowania i wnioskowania oraz uogólniania faktów.
- Sprawdzać umiejętności ucznia w dostrzeganiu zależności przyczynowo-skutkowych.
- Ćwiczyć z uwagą czytanie polecenia, tekstu, zadania, aby udzielić pełnej odpowiedzi, a nie posługiwać się pojedynczymi słowami, często wyjętymi z kontekstu; doskonalić wskazywanie kontekstu wypowiedzi, nie tylko odczytywać pojedyncze znaczenie wyrazów.
- Zwracać uwagę na fachową terminologię (odpowiednio do przedmiotu).
- Dokonywać z uczniami selekcji informacji, analizy treści.
- Motywować do pracy poprzez: obecność na zajęciach, korzystanie z konsultacji i zajęć fakultatywnych, systematyczne przygotowanie do lekcji.